

5. AVGUST – DAN SEĆANJA NA STRADANJE I PROGON SRBA

U novijoj srpskoj istoriji teško je naći tužniji dan od 5. avgusta 1995. godine, kada je počinjen jedan od najvećih zločina nad srpskim narodom, o kome govore i surove statistike o ubijenim i prognanim licima.

Tog dana, pre 22 godine, više od 220.000 Srba sa prostora Like, Banije, Korduna, Dalmacije, moralo je da napusti svoja vekovna ognjišta u pokušaju da sačuvaju gole živote. Sklanjajući se pred zločinom u kome je ubijeno 1853 ljudi, veliki broj njih je utočište pronašao u Republici Srbiji.

Nepregledne kolone izbeglica, traktorske prikolice pune dece, žena, starih i nemoćnih, deca koja upravljaju traktorima, samo su neke od slika koje će trajno ostati zabeležene u kolektivnoj svesti našeg naroda. Slike koje opominju, i istovremeno podsećaju na obavezu da ne dozvolimo da se tako nešto ikada više ponovi.

U akciji Oluja za samo nekoliko dana izbrisani su tragovi postojanja srpskog naroda na tim prostorima. Potpuno je uništeno više vekova kulture jednog naroda, 25 hiljada kuća, 13 hiljada privrednih objekata, 78 crkava, 29 muzeja, 181 groblje. Više od 1.000 sela i naselja, u kojima su Srbi bili većina, praktično je prestalo da postoji.

Brojni su zločini počinjeni tokom i nakon akcije Oluja od strane pripadnika hrvatskih oružanih snaga, koji su, nažalost, i do dana današnjeg ostali nekažnjeni. Ni danas, nakon 22 godine, još uvek nije rasvetljena sudbina 851 lica koji se i dalje vode kao nestali, niti su ekshumirani i identifikovani posmrtni ostaci više stotina ljudi. Rešavanje ovih pitanja je od posebnog značaja za porodice nestalih lica, koje godinama pokušavaju da pronađu i dostojno sahrane posmrtne ostatke svojih najbližih.

Obeležavanje Dana sećanja ima poseban značaj ovde u SAD budući da je ne mali broj onih koji su se tog 5. avgusta 1995. godine našli u izbegličkim kolonama, nakon nekog vremena provedenog u Republici Srbiji, priliku za novi početak pronašlo u ovoj zemlji. Tada je, više nego ikada, od značaja bila humanost i spremnost naših ljudi ne samo u matici, već i onih koji su ovde, u SAD, živeli decenijama, da pomognu i olakšaju svojim sunarodnicima koji su ostali bez ičega, i koji su došli ovde da započnu svoj život od nule, sa nadom i željom da svojoj deci obezbede bolju budućnost.

Republika Srbija želi najbolje moguće odnose sa svojim susedima. Kao predvodnik politike pomirenja u regionu, učinila je značajne korake u tom pravcu, izražavajući pijetet prema nevinim žrtvama drugih naroda, i istovremeno procesuirajući u svojim redovima one koji su takve zločine počinili. Zbog toga, Srbija sa punim pravom traži od drugih da se na isti način odnose prema srpskim žrtvama i stradanjima, i prema zločinima počinjenih od strane njihovih sunarodnika, jer je to jedini put da na prostoru Balkana usledi trajni mir i stabilnost, zarad dobrobiti naše dece i generacija koje dolaze.

Odlukom Vlade Republike Srbije od 29.7.2015. godine, 5. avgust određen je za Dan sećanja na stradanje i progon Srba u ratovima 90-ih. Tog dana treba da se setimo naših sunarodnika koji su izgubili svoje živote u tragičnim događajima tokom 90-ih, svih onih koji su izgubili svoje najmilije i bili prisiljeni da napuste svoja vekovna ognjišta, ostavljajući iza sebe grobove svojih predaka, celokupan imetak, i sve ono što je stvarano generacijama. Zbog svega toga, zbog naše prošlosti i naše budućnosti, 5. avgust je dan koji treba da postane deo kolektivnog sećanja - kada odajemo duboku počast žrtvama.

Đerđ Matković

Ambasador Republike Srbije u Sjedinjenim Američkim Državama